

Column

Mensenrechten in Marokko

Door **Kati Piri & Lilianne Ploumen**

*Europarlementariër, respectievelijk Tweede Kamerlid
voor de PvdA*

Daar staat hij. In lichtblauw overhemd tussen de advocaten in zwarte toga's. Tien maanden isoleercel en marteling hebben hem niet kunnen breken. We zitten in de rechtbank van Casablanca, nog geen tien meter van de bekendste leider van de protesten in het Rif-gebied, in het noorden van Marokko: Nasser Zefzafi.

Twee maanden eerder besloten we dat we een bezoek wilden brengen aan Marokko. Omdat je er als politicus naar moet streven uit eerste hand informatie te vergaren, met eigen ogen en oren te ervaren wat er speelt en zo de politieke agenda in Nederland en Europa te beïnvloeden. Politiek is eropaf gaan en daarmee aandacht voor de zaak vragen. Daarom maakten we beiden vele reizen – naar Bangladesh waar de uit Myanmar verdreven Rohingya verblijven, naar Saoedi-Arabië om het gesprek aan te gaan over rechten van vrouwen, naar Turkije om de journalisten en mensenrechtenactivisten te spreken, en komende zomer naar Hongarije om eens de positieve ontwikkelingen in dat land te ervaren.

Nu bezochten we samen Marokko. Om het gesprek aan te gaan met de regering en om onze solidariteit te betuigen met de politieke gevangenen en hun families. Maar de reis liep anders dan we gehoopt hadden: de toegang tot de Rif is ons door de lokale autoriteiten in Al Hoceima ontzegd, hetgeen de vraag opwerpt wat zich daar afspeelt dat de rest van de wereld niet mag zien.

Marokko is – als buurland van de Europese Unie – een belangrijke partner van Europa. Er wordt gepoogd nauw samen te werken met Rabat. Maar de ontwikkelingsgeld uit de EU

komen niet terecht bij de mensen in de armer regio's. Het straatbeeld in de grote steden Casablanca, Marrakesh en Fez staat in schril contrast met die op het platteland. De Rif lijkt te zijn vergeten door de regering in Rabat.

Tienduizenden Riffijnen – jong en oud, man en vrouw – gingen daarom maandenlang de straat op omdat ze een goede toekomst willen voor hun kinderen, voor zichzelf. Hun eisen: meer banen, betere zorg, goede scholen. Het was een noodkreet om hulp aan de overheid in Rabat. Maar diezelfde overheid keerde zich uiteindelijk tegen hen. De 49 protestleiders die nu terechtstaan, hangt een levenslange gevangenisstraf boven het hoofd.

Naast de protestleiders van de Hirak zijn vele honderden Riffijnen opgesloten in gevangnissen door heel Marokko. Ook de afgelopen weken en maanden zijn er onverwacht mensen opgepakt. Veel Nederlanders maken zich grote zorgen over hun familie en vrienden in de Rif. Sommigen durven niet meer naar Marokko omdat ze vrezen op een zwarte lijst te staan en opgepakt te worden. Met succes hebben we minister Blok zover gekregen om opheldering te vragen bij Marokkaanse regering.

Ook in Brussel vragen we aandacht voor de situatie in de Rif en doen we voorstellen voor besprekingen met de Marokkaanse autoriteiten en voor meer EU-gelden voor investeringen specifiek in de Rif. Wij zouden graag zien dat onafhankelijke waarnemers niet alleen in de rechtbank aanwezig mogen zijn, maar ook in de Rif-regio. Nu is Al Hoceima zo goed als afgesloten voor de buitenwereld.

Marokko is een democratie in wording en elke transitie gaat gepaard met groeipijnen. Maar als mensenrechten in het geding zijn, is er geen plek voor relativering. Dat is de boodschap die we willen uitdragen.